

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YAZMA DÜZEYLERİ VE YAZILARINDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR*

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Niyet BAŞI¹, Nesrin SİS²

* Bu makale 2018 Kasımında İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Niyet Başı tarafından sunulan “Ortaokul öğrencilerinin yazma düzeyleri ve yazılarında karşılaşılan sorunlar (Malatya ili örneği)” adlı doktora tezinden hazırlanmıştır.

1 Öğretmen, Meb, Malatya, El-mek: niyet44@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-9115-5432.

2 Prof. Dr. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, El-mek: nesrin.sis@inonu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-2743-3397.

Geliş Tarihi: 25.02.2019 Kabul Tarihi: 17.07.2019

Öz: Bu çalışma, ortaokul öğrencilerinin cümle, paragraf ve metin oluşturma düzeylerini araştırarak nicel bir araştırmadır. Bu araştırmanın örneklemini Malatya il sınırları içinde yer alan 12 merkez ilçe ortaokulda öğrenim gören 5 ve 8. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmanın verileri öğrencilerin yazılı anlatımlarından elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler nicel değerlendirme yöntemleri kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen “Yazılı Anlatım Düzeyi Dereceli Puanlama Anahtarı” kullanılmıştır. Elde edilen veriler, SPSS 22.0 programı kullanılarak işlenmiştir. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde yüzde (%), frekans (f) kullanılmıştır. Öğrencilerin cümle, paragraf ve metin düzeyinde yaşadıkları sorunları tespit edilmeye çalışılmıştır. Söz konusu bulgular neticesinde öğrencilerin cümle, paragraf ve metin oluşturma becerilerinin istenen düzeyde olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: yazma, yazma düzeyi, nicel yöntem.

THE WRITING LEVELS OF MIDDLE SCHOOL STUDENTS AND THEIR PROBLEMS

Abstract:

This study is a quantitative study investigating the level of sentences, paragraphs and texts of secondary school students. The sample of this study consisted of 5 and 8th grade students studying in 12 central district secondary schools located in the province of Malatya. The data of the research was obtained from the students' written statements. The data obtained in this study were analyzed by using quantitative evaluation methods. In the study, Puan Grade of Expression Level Graded Key en developed by the researcher was used. The data were processed using SPSS 22.0 program. Percentage (%) and frequency (f) were used to evaluate the data obtained. The problems that students experienced at the level of sentence, paragraph and text were tried to be determined. As a result of these findings, it was determined that students' sentence, paragraph and text making skills were not at the desired level.

Keywords: writing, writing level, quantitative method.

1. Giriş

Sembollerden oluşan yazı; insanoğlunun vazgeçilmez iletişim araçlarından biridir. Yazı bilginin kalıcılığını sağlamakta, kültürel değerleri kuşaktan kuşağa aktarmaktadır. Aynı zamanda bireylerin, toplumların gelişmesini sağlayan önemli bir araçtır.

Ana dil öğrenimi eğitim sisteminin temelini oluşturmaktadır. Okuduğunu, dinlediğini anlamayan, anladıklarını sözlü veya yazılı olarak ifade edemeyen bir öğrencinin diğer derslerde de başarısız olması kaçınılmazdır.

Karaalioğlu (1978,68), Türkçe öğretiminde; bir öğrencinin ne derece ilerlediğinin, yazılı kompozisyonundan; bildiklerini, gördüklerini, duyduklarını, düşündüklerini doğru, etkili, açık bir biçimde anlatıp anlatmamasından anlaşıldığını belirtir. Aynı zamanda yazılı anlatım becerileri okul yaşamındaki başarının temelini oluşturur. Bu konuya dikkat çeken Temur (2001,13), öğrencilerin yazılı anlatımlarıyla matematik, fen bilgisi, sosyal bilgiler ders başarıları arasında anlamlı bir ilişkinin var olduğunu saptamıştır.

Yazma becerisi içerisinde bulunduğumuz bilgi çağında, günlük yaşamın, sosyal ilişkilerin, iş ve eğitim hayatının vazgeçilmezi hâline gelmiştir. Gelişen iletişim tek-

nolojileri yazma becerisinin önemini her geçen gün daha da artırmaktadır. Hızla yaşanan bu teknolojik gelişmelere rağmen ilkokuldan üniversiteye kadar örgün eğitim kurumlarının her basamağında yapılan araştırmalar öğrencilerin yazma konusunda pek çok eksiğinin olduğunu göstermektedir. Yapılan araştırmaların birçoğu öğrencilerin cümle, paragraf, noktalama, planlama, yazım ve noktalama, yazıya uygun bir başlık koyma gibi konularda öğrencilerin eksiklerini tespit etmiştir (Doğan, 2002; Alkan, 2007; Ayyıldız ve Bozkurt, 2006; Kırbas, 2006; Ekinci, Çelikpazu, 2006; Arıcı 2006; Arıcı ve Ugan, 2008; Uçgun, 2009; Karabuğa 2011). Araştırmacılar öğrencilerin yazma konusunda tespit ettikleri bu eksikliklerinin nedenlerini ise şu şekilde açıklamışlardır:

1. Eğitim sisteminde öğrencilerin okuma ve anlama becerilerini ölçmekte kullanılan testlere (Ugan, 2007; Uçgun, 2009)
2. Öğretmenlerin yazılı anlatım becerilerine gereken önemi vermemesine ve uygulama eksikliklerine (Çağınlar ve İflazoğlu, 2002; Tağa ve Ünlü, 2013)
3. Yazılı anlatım becerilerinin değerlendirilmesinde kullanılan ölçme araçlarına (Arıcı, 2008)
4. Öğrencilerin okuma tutumlarına (Ayyıldız ve Bozkurt, 2006; Baş ve Şahin, 2012)
5. Öğrencilerin yazmaya karşı olumsuz tutumlarına (İnal, 2006)
6. Uygulama çalışmalarına ayrılan sürenin yetersizliğine (Gündüz ve Şimşek, 2011).

Türkiye’de ilkokul ve ortaokul seviyesinde yapılan çalışmalar yazılı anlatımda görülen temel problemleri tespit etme özelliği taşımaktadır. Öğrencilerin cümle, paragraf ve metin düzeyinde yaşadıkları sorunları tespit eden müstakil bir çalışma yoktur. Öğrencilerin cümle, paragraf ve metin oluşturma düzeyini genel bir görünüm olarak gösteren bu çalışma bu yönüyle bir ilk olma özelliği taşımaktadır.

1.2. Amaç:

Bu araştırmanın amacı, Malatya ili Merkez ilçe ortaokullarında öğrenim gören 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin cümle, paragraf ve metin oluşturma düzeylerini belirlemek ve çeşitli değişkenlerin bu düzeyler üzerindeki etkisini araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda araştırma süresince aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1) Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin cümle oluşturma düzeyleri nedir?
  - a. Öğrencilerin cümlelerdeki anlamsal bütünlüğü sağlama düzeyleri nedir?
  - b. Öğrencilerin cümleler arası bağlantıda bağlama öğelerinin kullanım düzeyleri nedir?
  - c. Öğrencilerin cümledeki sözcüklerin anlamına uygun biçimde kullanma düzeyleri nedir?

- d. Öğrencilerin cümlelerin dil bilgisi kurallarına uygun olma düzeyleri nedir?
  - e. Öğrencilerin noktalama işaretlerini uygun biçimde kullanma düzeyleri nedir?
  - f. Öğrencilerin cümlelerindeki sözcüklerin yazım kurallarına uygunluk düzeyleri nedir?
- 2) Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin paragraf oluşturma düzeyleri nedir?
- a. Öğrenci metinlerinde yer alan paragraflardaki cümleler arasında anlamsal bütünlüğü sağlama düzeyleri nedir?
  - b. Öğrenci metinlerinde yer alan paragraflar arasında anlamsal bağlantı kurma düzeyleri nedir?
  - c. Öğrenci metinlerinde giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinin yer alma düzeyleri nedir?
  - d. Öğrencilerin paragraftaki düşünce ve olayları sonuçlandırma düzeyleri nedir?
  - e. Öğrencilerinin paragrafta anlatım türünü / yöntemini kullanma düzeyleri nedir?
- 3) Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin metin oluşturma düzeyleri nedir?
- a. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin metnin konusunu belirleme düzeyi nedir?
  - b. Öğrencilerin metinlerinde ana düşüncenin yer alma düzeyi nedir?
  - c. Öğrencilerin metinlerinde yardımcı düşüncenin yer alma düzeyi nedir?
  - d. Öğrencilerin metnin türüyle anlatım tarzı arasındaki uyumu sağlama düzeyi nedir?
  - e. Öğrencilerin metindeki olay veya düşünceleri sonuca bağlama düzeyi nedir?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın modeli:

Bu çalışma, ortaokul öğrencilerinin cümle, paragraf ve metin oluşturma düzeylerini araştıran nicel bir araştırmadır. Bu araştırmanın nicel boyutunda betimsel (survey) yöntemlerinden tarama yaklaşımı içinde yer alan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2005, 77). Betimleme / survey olarak da adlandırılan bu modeller araştırmaların ilk aşamasını oluşturur çünkü burada amaç araştırmaya konu olan olguları ve bu olgular arasındaki ilişkileri saptama, sınıflama ve kaydetmedir. (Yıldırım ve Şimşek, 2005, 56). Babbie (1990) “genellikle yapılandırılmış anket ve yapılandırılmış görüşme yöntemlerinin kullanıldığı

tarama yaklaşımlarının temel amacının örneklemeden yola çıkarak evren hakkında genelleme yapmak” olduğunu belirtir. (Aktaran, Mertkan, 2012, 5).

2.2. Örneklem:

Araştırma Malatya il sınırları içinde yer alan 12 ortaokulda yürütülmüştür. Evreni daha iyi temsil edeceği düşüncesiyle farklı eğitim bölgelerindeki okullardan tabakalı örnekleme yoluyla (Sencer ve Sencer 1978, 466) öğrenciler araştırma örneklemine alınmıştır. Bu tekniğin özü, örnekleme seçmeden önce evreni bazı alt tabakalara ayırmak, sonra da örnekleri bu tabakalardan seçmektir.

Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından Malatya merkezde yer alan okullar Battalgazi ve Yeşilyurt olmak üzere iki ana bölgeye, her ana bölge ise kendi içinde altı alt bölgeye ayrılmıştır. Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından oluşturulan bu bölgelerden iki ortaokulun 5 ve 8.sınıfları seçilmiştir.

Okullardan yine tesadüfi yöntemle iki sınıf seçilerek örneklem oluşturulmuştur. 5. sınıf öğrencilerin 323, 8. sınıf öğrencilerinin 293 olmak üzere araştırmaya katılan öğrencilerin toplam sayıları 616’dır.

2.3. Veri toplama araçları:

Araştırmanın verileri öğrencilerin yazılı anlatımlarından elde edilmiştir. Öğrencilerin yazı yazmalarını kolaylaştırmak için onlara on ayrı konu verilmiştir. Öğrencilerin bu konulardan birini seçerek yazı yazmaları istenmiştir.

Türkçe eğitimi alanından 4 uzman görüşü alınarak konular oluşturulmuştur. 20 Türkçe öğretmeninden hazırlanan 25 konuyu 1 ile 5 puan arasında bir puanlamayla ortaokul 5. ve 8. sınıf öğrencilerinin düzeyine göre ayrı ayrı değerlendirmeleri istenmiştir. Daha sonra her sınıf seviyesinden 30 kişi olmak üzere toplam 60 öğrencinin görüşü alınmıştır. Öğrencilerden değerlendirme esnasında konuların kendilerinde uyandırdığı yazma isteğini göz önünde bulundurmaları istenmiştir. Konular öğrenciler tarafından 1 ile 5 puan arasında yapılan bir puanlamayla değerlendirilmiştir.

2.4. Veri çözümleme teknikleri:

Araştırmada elde edilen veriler nicel değerlendirme yöntemleri kullanılarak çözümlenmiştir. Nicel değerlendirme yoluyla öğrencilerin cümle, paragraf ve metin oluşturma düzeyleri sayısal verilerle ortaya konulmuştur. Araştırmada öğrencilerden alınan kompozisyonların değerlendirilmesinde Yazılı Anlatım Düzeyini Belirlemek İçin Kullanılan Dereceli Puanlama Anahtarı kullanılmıştır:

Dereceli puanlama anahtarı; Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda (2018) yazma düzeyleri ile ilişkili olan kazanımların tespit edilmesi, daha önce yapılmış çalışmaların taranması ve uzman görüşlerinin alınması sonucu oluşturulmuştur.

YAPA, Öğrencilerden Cümle Düzeyinde Beklenen Nitelikler, Öğrencilerden Paragraf Düzeyinde Beklenen Nitelikler, Öğrencilerden Metin Düzeyinde Beklenen Nitelikler olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. YAPA'da Öğrencilerden Cümle Düzeyinde Beklenen Nitelikler bölümünde altı, Öğrencilerden Paragraf Düzeyinde Beklenen Nitelikler bölümünde beş, Öğrencilerden Metin Düzeyinde Beklenen Nitelikler bölümünde beş olmak üzere toplam 16 madde bulunmaktadır.

Dereceli puanlama biçiminde oluşturulan ölçekte her ölçüt için öğrenciye 1, 2, 3 ve 4 puan verilmektedir. Her bir öğrencinin ölçekten alabileceği en düşük puan 16, en yüksek ise 64'tür. Toplam puanın yüksek olmasının öğrencilerin cümle, paragraf ve metin düzeyinde beklenen nitelikleri yazılı anlatımlarda gösterdikleri, düşük olması da öğrencilerin cümle, paragraf ve metin düzeyinde beklenen nitelikleri yazılı anlatımlarda göstermedikleri şekilde yorumlanmaktadır.

Dereceli puanlama anahtarının boyutlarının belirlenmesi şu şekilde olmuştur:

a. Dereceli Puanlama Anahtarının kriterlerini belirleme: Alan yazını taranarak yazılı anlatım düzeylerini belirlemede kullanılacak ölçütlerden oluşan 21 maddelik bir havuz oluşturulmuştur. Maddeler kapsam, anlaşılabilirlik ve hedef kitleye uygunluk ölçütlerini (Yurdugül, 2005) değerlendirmek üzere ortaokulda görev yapan 5 Türkçe öğretmenine, Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümlerinde görev yapan üç öğretim elemanına ve Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalında görev yapan 1 öğretim elemanına sunulmuştur. Araştırmacı tarafından hazırlanan ve her bir maddenin uygunluğunu (Evet Uygun; Hayır, Uygun Değil ve Öneriler) belirlemek amacıyla bir uzman görüş formu hazırlanmıştır. Uzmanlar tarafından elde edilen görüşler doğrultusunda bu havuzdan ölçme aracı için uygun olduğu düşünülen kriterler seçilmiş ve Dereceli Puanlama Anahtarının boyutları belirlenmiştir.

b. Dereceli Puanlama Anahtarının belirlenen kriterlerini adlandırma: Rubriğin ölçeceği kriterlere kısa adlar vererek, her bir kriterin uzun açıklamasını okumaya gerek kalmadan hangi özelliğini ölçeceğinin hızla görülmesini sağlamak için yapılmıştır. Bu ölçütler yazılı anlatımda öğrencinin yerine getirmesi istenen performanslar göz önünde bulundurularak belirlenmiştir.

c. Dereceli Puanlama Anahtarının kriterlerin gruplandırılması: Yapılan görüşmeler ve yapılan alan taraması sonucunda elde edilen kriterler üç grupta toplanmıştır. Rubriğin oluşturulma sürecinde tespit edilen 16 ölçüt 3'er gruba ayrılmıştır. "Yazım kurallarına uygunluk" maddesi forma sonradan eklenmiştir.

d. Dereceli Puanlama Anahtarının performans düzeylerinin belirlenmesi: Rubriğin puanlaması yapılırken kaç performans düzeyinden oluşursa daha etkili olacağı yapılan toplantılarda kararlaştırılmıştır. Rubriğin ilk önce 3'lü düzeydeki taslak modeli oluşturulmuş fakat tek sayılı düzeylerde orta değer kararsızlık belirten bir kategori oluşturacağı için rubriğin 4'lü düzeyde hazırlanmasına karar verildi. Rubriğin son şeklinde 4 yeterlilik düzeyi (çok iyi, iyi, orta, geliştirmeli) bulunmaktadır.

Rubriğin her bir düzeyine ilişkin açıklayıcı açıklamalara yer verilmiştir. Yazılı anlatım düzeyindeki her aşamaya yönelik olarak belirlenen kriterler, en iyi ve en kötü dereceler için öğrencilerin nasıl bir performans gösterecekleri belirlenmiştir. Buna göre beklenen kriterlere uygun olanlara 4 puan, beklenen kriterlere uygun olmayanlara ise 1 puan verilmesine karar verilmiştir. Daha sonra ise her dereceye karşılık gelen öğrenci davranışları tanımlanmıştır.

Rubrikte belirlenen ölçütlerin kullanılabilirliğini ölçmek için her bir performans düzeyini yansıtan metinler üzerinde çalışma yapılmıştır. Bu çalışma ile rubrikteki ölçütlerin kullanılabilirliği sınanmıştır. Bu süreç içerisinde metinler üzerinde fark edilen ve kusurlu olduğu düşünülen bazı ifadelerde değişiklik yapılmıştır. Hazırlanan dereceli puanlama anahtarı hakkında uzmanlardan görüş alınarak gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçme araçlarının geçerliliğini belirlemek için “içerik geçerliliği” ölçütlerinden biri olan uzman görüşüne başvurulmuştur (Karasar,1998; Çelik, 200:50). YAPA’da alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda bazı düzenlemeler yapılmıştır.

Araştırmada kullanılan YAPA’nın güvenilirliğini belirlemek için “gözlemciler arası uyum” yöntemine başvurulmuştur. Değerlendirmeciler arasındaki uyum çalışmasında örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde Temel ve Erdoğan’ın (2017:109) çalışmasından faydalanılmıştır. Bu bağlamda örneklem içinden tesadüfi olarak seçilen 154 kompozisyon kâğıdı Türkçe öğretimi iki alan uzmanı ve araştırmacı tarafından ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Daha sonra bu değerlendirmeler arasındaki ilişkiye Pearson Korelasyon Analizi ile belirlenmiştir.

Puanlayıcılar arasındaki tutarlılığı belirlemek üzere SPSS analiz programı yardımıyla küme içi korelasyon analizi (KİK) yapılmıştır. “Shrout ve Fleiss (1979) tarafından geliştirilen küme içi korelasyon analizi daha çok gözlemcilerin veya değerlendiricilerin yaptıkları puanlamanın tutarlılık güvenilirliğini belirlemek için kullanılır” (aktaran Şencan, 2005, 272). Shrout ve Fleiss küme içi korelasyon analizi için üç model önermektedir ve araştırmacılar kendi araştırmalarının amacına uygun olarak bu modellerden birini seçmektedirler. Bu araştırmada üç farklı puanlayıcı araştırma örneğinde yer alan ve seçkisiz olarak belirlenen 154 veriyi değerlendirdikleri için Şencan’ın (2005) aktardığı modellerden KİK araştırma için uygun görülmüştür. Bu modelde “rastgele seçilen kişiler, çok sayıda farklı gözlemciler tarafından değerlendirilir. Çok sayıda gözlemcinin yaptığı değerlendirmelerin ortalamaları alınarak hesaplama yapılır. SPSS’te “Avarage Measure Intraclass Correlation” başlığı altında gözlemcilerin ortalama değerlendirme güvenilirlik katsayısı elde edilir” (Şencan, 2005, 275).

Tablo 1. YAPA'nın Değerlendirmeciler Arasındaki Karşılaştırmalı Uyuşmanın Güvenirliğine İlişkin Küme İçi Korelasyon Katsayısı

	KİK	p
Küme içi korelasyon katsayısı	.92	.01
Örnekleme sayısı	154	

Tablo 1 incelendiğinde KİK.92 ve p değeri .01'dir. "Hesaplanan küme içi korelasyon katsayılarından $p < .40$ oranı zayıf; $p = .40$ ile $.59$ arasındaki oranları orta; $p = .60$ ile $.74$ arasındaki oranlar iyi ve $p > .75$ 'ten yüksek olan oranlar mükemmel olarak kabul edilebilir" (Şencan, 2005: 279). Bu değerlere göre incelendiğinde puanlayıcılar arasında mükemmel uyum olduğu belirtilebilir.

2.5. Verilerin değerlendirme işlemi:

Öğrenciler tarafından yazılan metinlerin dörtte biri konusunda iki alan uzmanı değerlendirmeci ve araştırmacı tarafından ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde kategori analizi kullanılmıştır. Elde edilen veriler, SPSS 22.0 programı kullanılarak işlenmiştir. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde yüzde (%), frekans (f) kullanılmıştır

3. Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde ortaokul öğrencilerinin yazılı anlatımlarında cümle, paragraf ve metin oluşturmaya ilişkin başarıları değerlendirilmektedir. Bu kapsamda cümle, paragraf ve metin düzeylerine ilişkin sayısal veriler 5 ve 8. sınıflara göre ayrı ayrı olmak üzere tablolar halinde sunulmuştur..

3.1. Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgular ve yorum:

Araştırmaya katılan 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin cümle düzeyindeki durumunu tespit etmek için yazılı anlatımları dereceli puanlama anahtarının "Cümle Düzeyinde Beklenen Nitelikler" bölümünde yer alan ölçüte uygun olarak değerlendirilmiştir. Tablo 2'de öğrencilerin cümle düzeyinde beklenen nitelikler bölümünden aldığı puanların aritmetik ortalaması ve standart sapmaları gösterilmiştir:

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin YAPA’da “Cümle Düzeyinde Beklenen Nitelikler” Bölümünden Elde Ettiği Toplam Puanlara İlişkin Betimsel Değerler

Ölçek	Puan Aralığı	n	$\bar{X}$	ss
5. sınıf	6-24	323	15,1	4,4
8. Sınıf	6-24	293	16,4	4,8
Toplam	6-24	616	15,7	4,6

Tablo 2’ye göre 5. sınıf öğrencilerinin “Cümle Düzeyinde Beklenen Nitelikler” bölümünden aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 15,1$, 8. sınıf öğrencilerinin ortalaması ise $\bar{X} = 16,4$, araştırmaya katılan tüm öğrencilerin ortalaması ise $\bar{X} = 15,7$ ’dir. Bu bulgular ortaokul beşinci ve sekizinci sınıf öğrencileri arasında, cümle düzeyinde beklenen nitelikler kısmından elde edilen toplam puanlar yönünden belirgin bir fark olmadığını göstermektedir.

Sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin bu düzeylerde ilerlemesi beklenirken iki sınıf düzeyinin de birbirine yakın puan ortalamalarına sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuç da öğrencilere cümle kavramını kazandırma amaçlı yapılması gerekli olan etkinliklerin ilkökul ve ortaokul öğrenimi sürecinde yapılmadığını göstermektedir.

3.1.1. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin cümlelerdeki anlamsal bütünlüğü sağlama düzeylerine ilişkin bulgular ve yorum:

Bu başlıkta “ Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin cümlelerdeki anlamsal bütünlüğü sağlama düzeyleri nedir?” alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 3. Ortaokul 5 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Cümleler Anlamsal Bütünlük Düzeylerine Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Cümlelerdeki Anlamsal Bütünlük							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5. Sınıf	Kız	12	7,3	55	33,3	71	43,0	27	16,4
	Erkek	18	11,4	53	33,4	61	38,6	26	16,5
	Toplam	30	9,3	108	33,5	132	40,9	53	16,4
8. Sınıf	Kız	6	4,1	29	19,6	61	41,2	52	35,1
	Erkek	16	11,0	51	35,2	55	37,9	23	15,9
	Toplam	22	7,5	80	27,3	116	39,6	75	25,6
Genel Toplam		52	8,4	188	30,5	248	40,3	128	20,8

Tablo 3'te "cümlelerdeki anlamsal bütünlük" alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5.sınıf kız öğrencilerinden 12'sinin (%7,3) geliştirilmeli, 55'inin (%33,3) orta, 71'inin (%43,0) iyi, 27'sinin (%16,4) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 18'inin (%11,4) geliştirilmeli, 53'ünün (%33,5) orta, 61'inin (%38,6) iyi, 26'sının (%16,5) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5. sınıf öğrencilerinin toplamda ise 30'unun (%9,3) geliştirilmeli, 108'inin (%33,4) orta, 132'sinin (%40,9) iyi, 53'ünün (%16,4) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır. 8. sınıf kız öğrencilerinden 6'sının (%4,1) geliştirilmeli, 29'unun (%19,6) orta, 61'inin (%41,2) iyi, 52'sinin (%35,1) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 16'sının (%11,0) geliştirilmeli, 51'inin (%35,2) orta, 55'inin (%37,) iyi, 23'ünün (%15,9) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8. sınıf öğrencilerinin toplamda ise 22'sinin (%7,5) geliştirilmeli düzeyinde, 80'inin (%27,3) orta, 116'sının (%39,6) iyi, 75'inin (%25,6) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yazıları "cümlelerdeki anlamsal bütünlük" bakımından değerlendirildiğinde 52'sinin (%8,4) geliştirilmeli düzeyde, 188'inin (%30,5) orta, 248'inin (%40,3) iyi, 128'inin (%20,8) iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

3.1.2. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin cümleler arası bağlantıda bağlama öğelerinin kullanma düzeylerine ilişkin bulgular ve yorum:

Bu başlıkta "Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin cümleler arası bağlantıda bağlama öğelerini kullanma düzeyleri nedir?" alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Ortaokul 5 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Cümleler Arası Bağlantıda Bağlama Ögelerini Kullanma Düzeylerine Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Cümleler Arası Bağlantıda Bağlama Ögelerinin Kullanımı							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5.Sınıf	Kız	25	15,1	59	33,3	63	38,0	19	11,4
	Erkek	7	4,7	44	29,7	53	35,8	44	29,7
	Toplam	32	10,2	103	32,8	116	36,9	63	20,1
8.Sınıf	Kız	30	19,1	64	40,8	50	31,8	13	8,3
	Erkek	21	14,5	57	39,3	46	31,7	21	14,5
	Toplam	51	16,9	121	40,1	96	31,8	34	11,3
Genel Toplam		83	13,5	224	36,4	212	34,4	97	15,7

Tablo 4'te "cümleler arası bağlantıda bağlama ögelerinin kullanımı" alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5. sınıf kız öğrencilerinden 25'inin (%15,1) geliştirilmeli, 59'unun (%33,3) orta, 63'ünün (%38,0) iyi, 19'unun (%11,4) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 7'sinin (%4,7) geliştirilmeli, 44'ünün (%29,7) orta, 53'ünün (%35,8) iyi, 44'ünün (%29,7) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5. sınıf öğrencilerinin toplamda ise 32'sinin (%10,2) geliştirilmeli, 103'ünün (%32,8) orta, 116'sının (%36,9) iyi, 63'ünün (%20,1) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır. 8. sınıf kız öğrencilerinden 30'unun (%19,1) geliştirilmeli, 64'ünün (%40,8) orta, 50'sinin (%31,8) iyi, 13'ünün (%8,3) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 21'inin (%14,5) geliştirilmeli, 57'sinin (%39,3) orta, 46'sının (%31,7) iyi, 21'inin (%14,5) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8. sınıf öğrencilerinin toplamda 51'inin (%16,9) geliştirilmeli düzeyinde, 121'inin (%40,1) orta, 96'sının (%31,8) iyi, 34'ünün (%11,3) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yazılan "cümleler arası bağlantıda bağlama ögelerinin kullanımı" bakımından değerlendirildiğinde %13,5'inin geliştirilmeli, %36,4'ünün orta, %34,4'ünün iyi, %15,7'sinin çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

4.1.3. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin cümlelerdeki sözcükleri anlamına uygun biçimde kullanma düzeylerine ilişkin bulgular ve yorum:

Bu başlıkta "Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin cümlelerdeki sözcükleri anlamına uygun biçimde kullanma düzeyleri nedir?" alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 6' da yer almaktadır.

Tablo 5. Ortaokul 5 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Cümlelerdeki Sözcükleri Anlamına Uygun Biçimde Kullanma Düzeylerine Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Cümlelerdeki Sözcüklerin Anlamına Uygun Biçimde Kullanılması							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5. Sınıf	Kız	7	4,2	52	31,5	83	50,3	23	13,9
	Erkek	8	5,1	52	32,9	74	46,8	24	15,2
	Toplam	15	4,6	104	32,2	157	48,6	47	14,6
8. Sınıf	Kız	4	2,7	27	18,2	70	47,3	47	31,8
	Erkek	13	9,0	48	33,1	61	42,1	23	15,9
	Toplam	17	5,8	75	25,6	131	44,7	70	23,9
Genel Toplam		32	5,2	179	29,1	288	46,8	117	19,0

Tablo 5'te "cümlelerdeki sözcüklerin anlamına uygun kullanılmasına ait bulgular" alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5. sınıf kız öğrencilerinden 7'sinin (%4,2) geliştirilmeli, 52'sinin (%31,5) orta, 83'ünün (%50,3) iyi, 23'ünün (%13,9) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 8'inin (%5,1) geliştirilmeli, 52'sinin (%33,9) orta, 74'ünün (%46,8) iyi, 24'ünün (%15,2) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5. sınıf öğrencilerinin toplamda ise 15'inin (%4,6) geliştirilmeli, 104'ünün (%32,2) orta, 157'sinin (%48,6) iyi, 47'sinin (%31,8) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır. 8. sınıf kız öğrencilerinden 4'ünün (%2,7) geliştirilmeli, 27'sinin (%18,2) orta, 70'ünün (%47,3) iyi, 47'sinin (%31,8) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 13'ünün (%9,0) geliştirilmeli, 48'inin (%33,1) orta, 61'inin (%42,1) iyi, 23'ünün (%15,9) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8. sınıf öğrencilerinin toplamda 17'sinin (%5,8) geliştirilmeli düzeyinde, 75'inin (%25,6) orta, 131'inin (%44,7) iyi, 70'inin (%23,9) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yazıları "cümledeki sözcüklerin anlamına uygun biçimde kullanılması" bakımından değerlendirildiğinde %5,2'sinin geliştirilmeli, %29,1'inin orta, 28,8'inin iyi, %19,0'unun çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir.

3.1.4. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin cümlelerinin dil bilgisi kurallarına uygun olma düzeylerine ilişkin bulgular ve yorum:

Bu başlıkta "Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin cümlelerinin dil bilgisi kurallarına uygun olma düzeyleri nedir?" alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 6. Ortaokul 5 ve 8.Sınıf Öğrencilerinin Cümlelerinin Dil bilgisi Kurallarına Uygun Olma Düzeylerine Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Dil bilgisi Kurallarına Uygunluk							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5. Sınıf	Kız	17	10,3	60	36,4	64	38,8	24	14,5
	Erkek	19	12,0	60	38,0	55	34,8	24	15,2
	Toplam	36	11,1	120	37,2	119	36,8	48	14,9
8. Sınıf	Kız	7	4,7	35	23,6	55	37,2	51	34,5
	Erkek	20	13,8	56	38,6	44	30,3	25	17,2
	Toplam	27	9,2	91	31,1	99	33,8	76	25,9
Genel Toplam		63	10,2	211	34,3	218	35,4	124	20,1

Tablo 6’da “dil bilgisi kurallarına uygunluk” alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5. sınıf kız öğrencilerinden 17’sinin (%10,3) geliştirilmeli, 60’ının (%38) orta, 64’ünün (%38,8) iyi, 24’ünün (%14,5) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 19’unun (%12,0) geliştirilmeli, 60’ının (%38,0) orta, 55’inin (%34,8) iyi, 24’ünün (%15,2) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5.sınıf öğrencilerinin toplamda ise 36’sının (%11,1) geliştirilmeli, 120’sinin (%37,2) orta, 119’unun (%36,8) iyi, 48’inin (%14,9) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır. 8. sınıf kız öğrencilerinden 7’sinin (%4,7) geliştirilmeli, 35’inin (%23,6) orta, 55’inin (%37,2) iyi, 51’inin (%34,5) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 20’sinin (%13,8) geliştirilmeli, 56’sının (%38,6) orta, 44’ünün (%30,3) iyi, 25’inin (%17,2) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8. sınıf öğrencilerinin toplamda 27’sinin (%9,2) geliştirilmeli düzeyinde, 56’sının (%38,6) orta, 99’unun (%33,8) iyi, 76’sının (%25,9) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

“Dil bilgisi kurallarına uygunluk” bakımından öğrencilerin yazıları değerlendirildiğinde %10,2’sinin geliştirilmeli, %34,3’ünün orta, %35,4’ünün iyi, %20,1’inin çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

3.1.5. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini uygun biçimde kullanma düzeylerine ilişkin bulgular ve yorum:

Bu başlıkta “Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini uygun biçimde kullanma düzeyleri nedir?” alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7. Ortaokul 5 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Uygun Biçimde Kullanma Düzeylerine Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Noktalama İşaretlerinin Uygun Biçimde Kullanılması							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5. Sınıf	Kız	22	13,3	44	26,7	77	46,7	22	13,3
	Erkek	38	24,1	45	28,5	51	32,3	24	15,2
	Toplam	60	18,6	89	27,6	128	39,6	46	14,2
8. Sınıf	Kız	5	3,4	32	21,6	66	44,6	45	30,4
	Erkek	20	13,8	58	40,0	41	28,3	26	17,9
	Toplam	25	8,5	90	30,7	107	36,5	71	24,2
Genel Toplam		85	13,8	179	29,1	235	38,1	117	19,0

Tablo 7’de “noktalama işaretlerinin uygun biçimde kullanılması” alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5. sınıf kız öğrencilerinden 22’sinin (%13,3) geliştirilmeli, 44’ünün (%26,7) orta, 77’sinin (%46,7) iyi, 22’sinin (%13,3) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 38’inin (%24,1) geliştirilmeli, 45’inin (%28,5) orta, 51’inin (%32,3) iyi, 24’ünün (%15,2) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5.sınıf öğrencilerinin toplamda ise 60’sının (%18,6) geliştirilmeli, 89’unun (%27,6) orta, 128’inin (%39,6) iyi, 46’sının (%14,2) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır. 8. Sınıf kız öğrencilerinden 5’inin (%3,4) geliştirilmeli, 32’sinin (%21,6) orta, 66’sının (%44,6) iyi, 45’inin (%30,4) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 20’sinin(%13,8) geliştirilmeli, 58’inin (%40,0) orta, 41’inin (%28,3) iyi, 26’sının (%17,9) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8. sınıf öğrencilerinin toplamda 25’inin (%8,5) geliştirilmeli düzeyinde, 90’ının (%30,7) orta, 107’sinin (%36,5) iyi, 71’inin (%24,2) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yazıları “noktalama işaretlerinin uygun biçimde kullanılması” bakımından değerlendirildiğinde %13,8’inin geliştirilmeli, %29,1’inin orta, %38,1’inin iyi, %19,0’unun çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

3.1.6. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin cümlelerinin yazım kurallarına uygun olma düzeylerine ait bulgular ve yorum:

Bu başlıkta “ Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin cümlelerinin dilbilgisi kurallarına uygun olma düzeyleri nedir?” alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 9’da yer almaktadır

Tablo 8. Ortaokul 5 ve 8.Sınıf Öğrencilerinin Cümlelerinin Yazım Kurallarına Uygun Olma Düzeylerine Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Yazım Kurallarına Uygunluk							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5. Sınıf	Kız	21	12,7	77	46,7	53	32,1	14	8,5
	Erkek	24	15,2	79	50,0	38	24,1	17	10,8
	Toplam	45	13,9	156	48,3	91	28,2	31	9,6
8. Sınıf	Kız	6	4,1	47	31,8	65	43,9	30	20,3
	Erkek	26	17,9	66	45,5	39	26,9	14	9,7
	Toplam	32	10,9	113	38,6	104	35,5	44	15,0
Genel Toplam		77	12,5	269	43,7	195	31,7	75	12,2

Tablo 8’de “Yazım Kurallarına uygunluk” alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5.sınıf kız öğrencilerinden 21’inin (%12,7) geliştirilmeli, 77’sinin (%46,7) orta, 53’ünün (% 32,1) iyi, 14’ünün (%8,5) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 24’ünün (%15,2) geliştirilmeli, 79’unun (%50,0) orta, 38’inin (%24,1) iyi, 17’sinin (%10,8) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5.sınıf öğrencilerinin toplamda ise 45’inin (% 13,9)geliştirilmeli, 156’sının (%48,3) orta, 91’inin (%28,2) iyi, 31’inin (%9,6) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır. 8.Sınıf kız öğrencilerinden 6’sının (%4,1) geliştirilmeli, 47’sinin (%31,8) orta,65’inin (%43,9) iyi, 30’unun (%20,3) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 26’sının (%17,9) geliştirilmeli, 66’sının (%45,5) orta, 39’unun (% 26,9) iyi, 14’ünün (%9,7) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8.sınıf öğrencilerinin toplamda 32’sinin (%10,9) geliştirilmeli düzeyinde, 113’ünün (%30,7) orta, 104’ünün (% 35,5) iyi, 44’ünün (%15,0) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

“Yazım kurallarına uygunluk” bakımından öğrencilerin yazıları değerlendirildiğinde % 12,5’inin geliştirilmeli, %43,7’sinin orta, %31,7’sinin iyi, %12,2’sinin çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir.

3.2. Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgular ve yorumlar:

Araştırmaya katılan 5 ve 8. Sınıf öğrencilerinin paragraf düzeyindeki durumunu tespit etmek için yazılı anlatımları dereceli puanlama anahtarının “Paragraf Düzeyinde Beklenen Nitelikler” bölümünde yer alan beş kritere uygun olarak değerlendirilmiştir. Tablo 9’da öğrencilerin paragraf düzeyinde beklenen nitelikler bölümünden aldığı puanların aritmetik ortalaması ve standart sapmaları gösterilmiştir:

Tablo 9. YAPA’da “Paragraf Düzeyinde Beklenen Nitelikler” Bölümünde Elde Edilen Toplam Puanlara İlişkin Betimsel Değerler

Ölçek	Puan Aralığı	n	$\bar{X}$	ss
5. sınıf	5-20	323	10,1	3,9
8. Sınıf	5-20	293	11,8	5,0
Toplam	5-20	616	10,9	4,5

Tablo 9’a göre 5.sınıf öğrencilerinin “Paragraf Düzeyinde Beklenen Nitelikler” bölümünden aldıkları puanların ortalaması ($\bar{X} = 10,1$), 8.sınıf öğrencilerinin ortalaması ise ($\bar{X} = 11,8$), araştırmaya katılan tüm öğrencilerin ortalaması ise ($\bar{X} = 10,9$)’dur. Sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin bu düzeylerde ilerlemesi beklenirken iki sınıf düzeyinin de birbirine yakın puan ortalamalarına sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuç da öğrencilere paragraf kavramını kazandırma amaçlı yapılması gerekli olan etkinliklerin ortaokul düzeyinde yapılmadığını göstermektedir.

3.2.1. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin paragraftaki cümleler arasındaki anlamsal bütünlüğü sağlama düzeylerine ait bulgular ve yorum:

Bu başlıkta “ Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin paragraftaki cümleler arasındaki anlamsal bütünlüğü sağlama düzeyleri nedir?” alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 10’da yer almaktadır.

Tablo 10. Ortaokul 5 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Paragraftaki Cümleler Arasındaki Anlamsal Bütünlüğü Sağlama Düzeylerine Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Paragraftaki Cümleler Arasında Anlamsal Bütünlük							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5. Sınıf	Kız	21	12,7	61	37,0	68	41,2	15	9,1
	Erkek	27	17,1	59	37,3	58	36,7	14	8,9
	Toplam	48	14,9	120	37,2	126	39,0	29	9,0
8. Sınıf	Kız	15	10,1	31	20,9	55	37,2	47	31,8
	Erkek	31	21,4	45	31,0	48	33,1	21	14,5
	Toplam	46	15,7	76	25,9	103	35,2	68	23,2
Genel Toplam		94	15,3	196	31,8	229	37,2	97	15,7

Tablo 10’da “paragraftaki cümleler arasında anlamsal bütünlük” alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5.sınıf kız öğrencilerinden 21’inin (%12,7) geliştirilmeli, 61’inin (%37,0) orta, 68’inin (%41,2) iyi, 15’inin (%9,1) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 27’sinin (%17,1) geliştirilmeli, 59’unun (% 37,3) orta, 58’inin (%36,7) iyi, 14’ünün (%8,9) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5.sınıf öğrencilerinin toplamda ise 48’inin(% 14,9)geliştirilmeli, 120’sinin (%37,2) orta, 126’sının (%39,0) iyi, 47’sinin (%31,8) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır. 8.Sınıf kız öğrencilerinden 15’inin (% 10,1) geliştirilmeli, 31’inin (%20,9) orta 55’inin (%37,2) iyi, 47’sinin (%31,8) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 31’inin(%21,4) geliştirilmeli, 45’inin (%31,0) orta, 48’inin (% 33,1) iyi, 21’inin (%14,5) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8.sınıf öğrencilerinin toplamda 46’sının (%15,7) geliştirilmeli düzeyinde, 76’sının’ (%25,9) orta, 103’ünün (% 35,2) iyi, 68’inin (%23,2) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.Araştırmaya katılan öğrencilerin yazıları “paragraftaki cümleler arasında anlamsal bütünlük” bakımından değerlendirildiğinde %15,3’ünün geliştirilmeli, %31,8’inin orta, %37,2’sinin iyi, %15,7’sinin çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

3.2.2. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin paragraflar arası anlamsal bağlantı sağlama düzeylerine ait bulgular ve yorum:

Bu başlıkta “ Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin cümlelerinin yazım kurallarına uygun olma düzeyleri nedir?” alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 11’de yer almaktadır.

Tablo 11. Ortaokul 5 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Paragraflar Arası Anlamsal Bağlantı Sağlama Düzeylerine Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Paragraflar Arası Anlamsal Bağlantı							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5.Sınıf	Kız	101	61,2	30	18,2	24	14,5	10	6,1
	Erkek	106	67,1	25	15,8	18	11,4	9	5,7
	Toplam	207	64,1	55	17,0	42	13,0	19	5,9
8.Sınıf	Kız	64	43,2	25	16,9	26	17,6	33	22,3
	Erkek	75	51,7	28	19,3	26	17,9	16	11,0
	Toplam	139	47,4	53	18,1	52	17,7	49	16,7
Genel Toplam		346	56,2	108	17,5	94	15,3	68	11,0

Tablo 11’de “paragraflar arası anlamsal bağlantı” alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5.sınıf kız öğrencilerinden 101’inin (%61,2) geliştiri-

rilmeli, 30'unun (%18,2) orta, 24'ünün (%14,5) iyi, 10'unun (%6,1) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 106'sının (%67,1) geliştirilmeli, 25'inin (%15,8) orta, 18'inin (%11,4) iyi, 9'unun (%5,7) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5.sınıf öğrencilerinin toplamda ise 207'sinin (%64,1) geliştirilmeli, 55'inin (%17,0) orta, 42'sinin (%13,0) iyi, 19'unun (%5,9) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır. 8.Sınıf kız öğrencilerinden 64'ünün (%43,2) geliştirilmeli, 25'inin (%16,9) orta, 26'sının (%17,6) iyi, 33'ünün (%22,3) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 75'sinin (%51,7) geliştirilmeli, 28'inin (%19,3) orta, 26'sının (%17,9) iyi, 16'sının (%11,0) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8.sınıf öğrencilerinin toplamda 139'unun (%47,4) geliştirilmeli düzeyinde, 53'ünün (%18,1) orta, 52'sinin (%17,7) iyi, 49'unun (%16,7) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yazıları "paragraflar arası anlamsal bağlantı" bakımından değerlendirildiğinde %56,2'sinin geliştirilmeli, %17,5'inin orta, %15,3'ünün iyi, %11,0'ünün çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

3.2.3. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin metinlerinde giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinin yer alma düzeylerine ait bulgular ve yorum:

Bu başlıkta "Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin metinlerinde giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinin yer alma düzeyleri nedir?" alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 12'de yer almaktadır.

Tablo 12. Ortaokul 5.ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Giriş, Gelişme ve Sonuç Bölümlerinin Metinlerinde Yer Alma Düzeylerine Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinin yer alması							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5.Sınıf	Kız	102	61,8	14	8,5	36	21,8	13	7,9
	Erkek	100	63,3	12	7,6	37	23,4	9	5,7
	Toplam	202	62,5	26	8,0	73	22,6	22	6,8
8.Sınıf	Kız	66	44,6	12	8,1	27	18,2	43	29,1
	Erkek	76	52,4	13	9,0	27	18,6	29	20,0
	Toplam	142	48,5	25	8,5	54	18,4	72	24,6
Genel Toplam		344	55,8	51	8,3	127	20,6	94	15,3

Tablo 12'de "Giriş gelişme ve sonuç bölümlerinin yer alması" alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5.sınıf kız öğrencilerinden 102'sinin

(%61,8) geliştirilmeli, 14'ünün (%8,5) orta, 36'sının (%21,8) iyi, 13'ünün (%7,9) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 100'ünün (%63,3) geliştirilmeli, 12'sinin (%7,6) orta, 37'sinin (%23,4) iyi, 9'unun (%5,7) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5.sınıf öğrencilerinin toplamda ise 202'sinin (%62,5) geliştirilmeli, 26'sının (%8,0) orta, 73'ünün (%22,6) iyi, 22'sinin (%6,8) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır. 8.sınıf kız öğrencilerinden 66'sının (% 44,6) geliştirilmeli, 12'sinin (%8,1) orta, 27'sinin (%18,2) iyi, 43'ünün (%29,1) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 76'sının (%52,4) geliştirilmeli, 13'ünün (%9,0) orta, 27'sinin (% 18,6) iyi, 29'unun (%20 ,0) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8.sınıf öğrencilerinin toplamda 142'sinin (%48,5) geliştirilmeli düzeyinde, 25'inin (%8,5) orta, 54'ünün (% 18,4) iyi, 72'sinin (%24,6) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin yazıları “giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinin yer alması” bakımından değerlendirildiğinde öğrencilerin %55,8'inin geliştirilmeli, %8,3'ünün orta, %20 ,6'sının iyi, %15,3'ünün çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

3.2.4. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin paragraftaki düşünce ve olayları sonuçlandırmasına ait bulgular ve yorum:

Bu başlıkta “ Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin paragraftaki düşünce ve olayları sonuçlandırma düzeyleri nedir?” alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 13'te yer almaktadır.

Tablo 13. Ortaokul 5 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Paragraftaki Düşünce ve Olayları Sonuçlandırmasına Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Paragraftaki Düşünce ve Olayların Sonuçlandırılması							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5.Sınıf	Kız	55	33,3	54	32,7	43	26,1	13	7,9
	Erkek	56	35,4	53	33,5	38	24,1	11	7,0
	Toplam	111	34,4	107	33,1	81	25,1	24	7,4
8.Sınıf	Kız	28	18,9	39	26,4	36	24,3	45	30,4
	Erkek	44	30,3	49	33,8	34	23,4	18	12,4
	Toplam	72	24,6	88	30,0	70	23,9	63	21,5
Genel Toplam		183	29,7	195	31,7	151	24,5	87	14,1

Tablo 13'te “paragraftaki düşünce ve olayların sonuçlandırılması” alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5.sınıf kız öğrencilerinden 55'inin (%33,3) geliştirilmeli, 54'ünün (%32,7) orta, (%26,1) iyi, 13'ünün (%7,9) ise çok

iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 56'sının (%35,4) geliştirilmeli, 53'ünün (%33,5) orta, 38'inin (%24,1) iyi, 11'inin (%7,0) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5.sınıf öğrencilerinin toplamda ise 111'inin (%34,4) geliştirilmeli, 107'sinin (%33,1) orta, 81'inin (%25,1) iyi, 24'ünün (%7,4) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır. 8. Sınıf kız öğrencilerinden 28'inin (%18,9) geliştirilmeli, 39'unun (%26,4) orta, 36'sının (%24,3) iyi, 45'inin (%30,4) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 44'ünün (%30,3) geliştirilmeli, 49'unun (%33,8) orta, 34'ünün (%23,4) iyi, 18'inin (%12,4) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8.sınıf öğrencilerinin toplamda 72'sinin (%24,6) geliştirilmeli düzeyinde, 88'inin (%30,0) orta, 70'inin (%23,9) iyi, 63'ünün (%21,5) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin yazıları “paragraftaki düşünce ve olayların sonuçlandırılması” bakımından değerlendirildiğinde %29,7'sinin geliştirilmeli, %31,7'sinin orta, %24,5'inin iyi, %14,1'inin çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir.

3.2.5. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin paragraflarında yer alan anlatım türünün/ yönteminin varlığına ait bulgular ve yorum:

Bu başlıkta “ Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin paragraflarında anlatım türünü/ yöntemini kullanma düzeyleri nedir?” alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdeler değeri Tablo 15'te yer almaktadır.

Tablo 14. Ortaokul 5 ve 8.Sınıf Öğrencilerinin Paragraflarında Yer Alan Anlatım Türünün/ Yönteminin Varlığına Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Paragraflarda Yer Alan Anlatım Türünün/Yönteminin Varlığı							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5.Sınıf	Kız	36	21,8	55	33,3	57	34,5	17	10,3
	Erkek	44	27,8	50	31,6	47	29,7	17	10,8
	Toplam	80	24,8	105	32,5	104	32,2	34	10,5
8.Sınıf	Kız	16	10,8	41	27,7	41	27,7	50	33,8
	Erkek	37	25,5	51	35,2	30	20,7	27	18,6
	Toplam	53	18,1	92	31,4	71	24,2	77	26,3
Genel Toplam		133	21,6	197	32,0	175	28,4	111	18,0

Tablo 14'te “Paragraflarda yer alan anlatım türünün varlığı” alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5.sınıf kız öğrencilerinden 36'sının (%21,8) geliştirilmeli, 55'inin (%33,3) orta, 57'sinin (%34,5) iyi, 17'sinin (%10,3) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 44'ünün (%27,8) geliştirilmeli, 50'sinin

(%31,6) orta, 47'sinin (%29,7) iyi, 17'sinin (%10,8) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5.sınıf öğrencilerinin toplamda ise 80'inin (%24,8) geliştirilmeli, 105'inin (%32,5) orta, 104'ünün (%32,2) iyi, 34'ünün (%10,5) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır.

8.Sınıf kız öğrencilerinden 16'sının (%10,8) geliştirilmeli, 41'inin (%27,7) orta, 41'inin (%27,7) iyi, 50'sinin (%33,8) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 37'sinin (%25,5) geliştirilmeli, 51'inin (%35,2) orta, 30'unun (%20,7) iyi, 27'sinin (%18,6) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8. sınıf öğrencilerinin toplamda 53'ünün (%18,1) geliştirilmeli düzeyinde, 92'sinin (%31,4) orta, 71'inin (%24,2) iyi, 77'sinin (%26,3) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin yazıları “paragraflarda yer alan anlatım türünün varlığı” bakımından değerlendirildiğinde öğrencilerin %21,6'sının geliştirilmeli, %32,0'sinin orta, %28,4'ünün iyi, %18'inin çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

3.3. Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgu ve yorumlar:

Araştırmaya katılan 5. ve 8. sınıf öğrencilerinin metin düzeyindeki durumunu tespit etmek için yazılı anlatımları dereceli puanlama anahtarının “Metin Düzeyinde Beklenen Nitelikler” bölümünde yer alan beş ölçüte uygun olarak değerlendirilmiştir. Tablo 15'te öğrencilerin metin düzeyinde beklenen nitelikler bölümünden aldığı puanların aritmetik ortalaması ve standart sapmaları gösterilmiştir:

Tablo 15. YAPA'da “Metin Düzeyinde Beklenen Nitelikler” Bölümünde Elde Edilen Toplam Puanlara İlişkin Betimsel Değerler

Ölçek	Puan Aralığı	n	$\bar{X}$	ss
5. sınıf	5-20	323	9,5	3,6
8. Sınıf	5-20	293	11,4	4,9
Toplam	5-20	616	10,4	4,4

Tablo 15'e göre 5.sınıf öğrencilerinin “Metin Düzeyinde Beklenen Nitelikler” bölümünden aldıkları puanların ortalaması ($\bar{X} = 9,5$), 8.sınıf öğrencilerinin ortalaması ise ($\bar{X} = 11,4$), araştırmaya katılan tüm öğrencilerin ($\bar{X} = 10,4$)'tür. Bu bulgular ortaokul beşinci ve sekizinci sınıf öğrencileri arasında, metin düzeyinde beklenen nitelikler kısmından elde edilen toplam puanlar yönünden belirgin bir farkın olmadığını göstermektedir.

Sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin bu düzeylerde ilerlemesi beklenirken iki sınıf düzeyinin de birbirine yakın puan ortalamalarına sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuç da öğrencilere cümle kavramını kazandırma amaçlı yapılması gerekli olan etkinliklerin ortaokul öğrenimi sürecinde yapılmadığını göstermektedir.

3.3.1. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin metnin konusunu belirleme düzeylerine ait bulgular ve yorum:

Bu başlıkta “ Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin metnin konusunu belirleme düzeyleri nedir?” alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 16’de yer almaktadır.

Tablo 16. Ortaokul 5 ve 8.Sınıf Öğrencilerinin Metnin Konusunu Belirleme Düzeylerine Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Metnin Konusunun Belirlenmesi							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5.Sınıf	Kız	21	12,7	61	37,0	64	38,8	19	11,5
	Erkek	21	13,3	70	44,3	55	34,8	12	7,6
	Toplam	42	13,0	131	40,6	119	36,8	31	9,6
8.Sınıf	Kız	13	8,8	28	18,9	54	36,5	53	35,8
	Erkek	29	20,0	46	31,7	44	30,3	26	17,9
	Toplam	42	14,3	74	25,3	98	33,4	79	27,0
Genel Toplam		84	13,6	205	33,3	217	35,2	110	17,9

Tablo 16’da “metnin konusunun belirlenmesi” alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5.sınıf kız öğrencilerinden 21’inin (%12,7) geliştirilmeli, 61’inin (% 37,0) orta, 64’ünün (%38,8) iyi, 19’unun (%11,5) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 21’inin (%13,3) geliştirilmeli, 70’inin (%44,3) orta, 55’inin (%34,8) iyi, 12’sinin (%7,6) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5.sınıf öğrencilerinin toplamda ise 42’sinin (%13,0) geliştirilmeli, 131’inin (%40,) orta, 119’unun (%36,8) iyi, 31’inin (%9,6) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır.8.Sınıf kız öğrencilerinden 13’ünün (%8,8) geliştirilmeli, 28’inin (%18,9) orta, 54’ünün (%36,5) iyi, 53’ünün (%35,8) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 29’unun (%20,0) geliştirilmeli, 46’sının (%31,7) orta, 44’ünün (%30,3) iyi, 26’sının (%17,9) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8.sınıf öğrencilerinin toplamda 42’sinin (%14,3) geliştirilmeli düzeyinde, 74’ünün (%25,3) orta, 98’inin (%33,4) iyi, 79’unun (%27,0) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yazıları “metnin konusunun belirlenmesi” bakımından değerlendirildiğinde %13,6’sının geliştirilmeli, %33,3’ünün orta, %35’inin iyi, %17,9’unun çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

3.3.2. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin metinlerinde ana düşüncenin varlığının yer alma düzeylerine ait bulgular ve yorum:

Bu başlıkta “ Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin metinlerinde ana düşüncenin yer alma düzeyleri nedir?” alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 17’te yer almaktadır.

Tablo 17. Ortaokul 5 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Metinlerinde Ana Düşüncenin Varlığının Yer Alma Düzeylerine Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Metinde Ana Düşüncenin Varlığı							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5.Sınıf	Kız	105	63,6	29	17,6	23	13,9	8	4,8
	Erkek	95	60,1	40	25,3	17	10,8	6	3,8
	Toplam	200	61,9	69	21,4	40	12,4	14	4,3
8.Sınıf	Kız	37	25,0	48	32,4	26	17,6	37	25,0
	Erkek	62	42,8	49	33,8	19	13,1	15	10,3
	Toplam	99	33,8	97	33,1	45	15,4	52	17,7
Genel Toplam		299	48,5	166	26,9	85	13,8	66	10,7

Tablo 17’de “metinde ana düşüncenin varlığı ” alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5.sınıf kız öğrencilerinden 105’inin (%63,6) geliştirilmeli, 29’unun (%17,6) orta, 23’ünün (%13,9) iyi, 8’inin (%4,8) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 95’inin (%60,1) geliştirilmeli, 40’ının (%25,3) orta, 17’sinin (%10,8) iyi, 6’sının (%3,8) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5.sınıf öğrencilerinin toplamda ise 200’ünün (%61,9) geliştirilmeli, 69’unun (%21,4) orta, 40’ının (%12,4) iyi, 14’ünün (%4,3) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır.8. sınıf kız öğrencilerinden 37’sinin (%25,0) geliştirilmeli, 48’inin (%32,4) orta, 26’sının (%17,6) iyi, 37’sinin (%25,0) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 62’sinin (%42,8) geliştirilmeli, 49’unun (%33,8) orta, 19’unun (%13,1) iyi, 15’inin (%10,3) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8.sınıf öğrencilerinin toplamda 99’unun (%33,8) geliştirilmeli düzeyinde, 97’sinin (%33,1) orta, 45’inin (%15,4) iyi, 52’sinin (%17,7) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

3.3.3. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin metinlerinde yardımcı düşüncenin varlığının yer alma düzeylerine ait bulgular ve yorum:

Bu başlıkta “ Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin metinlerinde yardımcı düşüncenin yer alma düzeyleri nedir?” alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu

belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 18’de yer almaktadır.

Tablo 18. Ortaokul 5 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Metinlerinde Yardımcı Düşüncenin Varlığının Yer Alma Düzeylerine Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Metinde Yardımcı Düşüncelerin Varlığı							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5.Sınıf	Kız	128	77,6	26	15,8	7	4,2	4	2,4
	Erkek	125	79,1	22	13,9	6	3,8	5	3,2
	Toplam	253	78,3	48	14,9	13	4,0	9	2,8
8.Sınıf	Kız	72	48,6	34	23,0	12	8,1	30	20,3
	Erkek	95	65,5	23	15,9	16	11,0	11	7,6
	Toplam	167	57,0	57	19,5	28	9,6	41	14,0
Genel Toplam		420	68,2	105	17,0	41	6,7	50	8,1

Tablo 18’de “metinde yardımcı düşüncelerin varlığı” alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5.sınıf kız öğrencilerinden 128’sinin (%77,6) geliştirilmeli, 26’sının (%15,8) orta, 7’sinin (%4,2) iyi, 4’ünün (%2,4) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 125’inin (%79,1) geliştirilmeli, 22’sinin (%13,9) orta, 6’sının (%3,8) iyi, 9’unun (%2,8) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5.sınıf öğrencilerinin toplamda ise 253’ünün (%78,3)geliştirilmeli, 48’inin (%14,9) orta, 13’ünün (%4,0) iyi, 9’unun (%2,8) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır.8. sınıf kız öğrencilerinden 72’sinin (%48,6) geliştirilmeli, 34’ünün (%23,0) orta,12’sinin (%8,1) iyi, 30’unun (%20,3) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 95’inin(%65,5) geliştirilmeli, 34’ünün (%23,0) orta, 12’sinin (% 8,1) iyi, 30’unun (%20,3) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8.sınıf öğrencilerinin toplamda 167’inin (%57,0) geliştirilmeli düzeyinde, 57’sinin (%19,5) orta, 28’inin (% 9,6) iyi, 41’inin (%14,0) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

3.3.4. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin metinlerindeki tür/anlatım tarzı uyum düzeyine ait bulgular ve yorum:

Bu başlıkta “ Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin metinlerindeki tür/anlatım tarzı uyum düzeyleri nedir?” alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 19’da yer almaktadır.

Tablo 19. Ortaokul 5.ve 8.Sınıf Öğrencilerinin Metinlerindeki Tür/Anlatım Tarzı Uyum Düzeyine Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Metnin Türü / Anlatım Tarzı Uyum							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5.Sınıf	Kız	43	26,1	51	30,9	58	35,2	13	7,9
	Erkek	45	26,1	52	32,9	52	32,9	9	5,7
	Toplam	88	27,2	103	31,9	110	34,1	22	6,8
8.Sınıf	Kız	22	14,9	46	31,1	38	25,7	42	28,4
	Erkek	49	33,8	45	31,0	28	19,3	23	15,9
	Toplam	71	24,2	91	31,1	66	22,5	65	22,2
Genel Toplam		159	25,8	194	31,5	176	28,6	87	14,1

Tablo 19’da “metnin türü / anlatım tarzı uyumu” alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5.sınıf kız öğrencilerinden 22’sinin (%13,3) geliştirilmeli, 44’ünün (%26,7) orta, 77’sinin (%46,7 iyi, 22’sinin (%13,3) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 38’inin (%24,1) geliştirilmeli, 45’inin (%28,5) orta, 51’inin (%32,3) iyi, 24’ünün (%15,2) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5.sınıf öğrencilerinin toplamda ise 60’sının (%18,6) geliştirilmeli, 89’unun (%27,6) orta, 128’inin (%39,6) iyi, 46’sının (%14,2) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır.8. sınıf kız öğrencilerinden 5’inin (% 3,4) geliştirilmeli, 32’sinin (%21,6) orta,66’sının (%44,6) iyi, 45’inin (%30,4) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 20’sinin(%13,8) geliştirilmeli, 58’inin (%40,0) orta, 41’inin (% 28,3) iyi, 26’sının (%17,9) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8.sınıf öğrencilerinin toplamda 25’inin (%8,5) geliştirilmeli düzeyinde, 90’ının’ (%30,7) orta, 107’sinin (% 36,5) iyi, 71’inin (%24,2) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden 159’unun (%25,8) geliştirilmeli, 194’unun (%31,5) orta, 176’sının (% 28,6) iyi, 87’sinin (%14,1) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

3.3.5. Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin metinlerindeki olay ve düşüncelerin sonucu bağlanma düzeylerine ait bulgular:

Bu başlıkta “ Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin metinlerindeki olay ve düşüncelerin sonuca bağlanma düzeyleri nedir?” alt problemine cevap aranmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için öğrencilerin yazdıkları metinler YAPA aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 20’de yer almaktadır.

Tablo 20. Ortaokul 5 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Metinlerindeki Olay ve Düşüncelerin Sonuca Bağlanma Düzeylerine Ait Bulgular

Sınıf	Cinsiyet	Metindeki Olay ve Düşüncelerin Sonuca Bağlanması							
		Geliştirilmeli		Orta		İyi		Çok iyi	
		f	%	f	%	f	%	f	%
5.Sınıf	Kız	54	32,7	61	37,0	38	23,0	12	7,3
	Erkek	63	39,9	51	32,3	38	24,1	6	3,8
	Toplam	117	36,2	112	34,7	76	23,5	18	5,6
8.Sınıf	Kız	28	18,9	48	32,4	31	20,9	41	27,7
	Erkek	57	39,3	44	30,3	22	15,2	22	15,2
	Toplam	85	29,0	92	31,4	53	18,1	63	21,5
Genel Toplam		202	32,8	204	33,1	129	20,9	81	13,1

Tablo 20’de “metindeki olay ve düşüncelerin sonuca bağlanması” alt boyutunda öğrencilerin düzeylerine göre dağılımı yer almaktadır. 5.sınıf kız öğrencilerinden 54’ünün (%32,7) geliştirilmeli,61’inin (%37,0) orta, 63’ünün (%39,9) iyi, 51’inin (%32,3) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerinden ise 63’ünün (%39,9) geliştirilmeli, 51’inin (%32,3) orta, 38’inin (%24,1) iyi, 6’sının (%3,8) ise çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 5.sınıf öğrencilerinin toplamda ise 117’sinin (%36,2)geliştirilmeli, 112’sinin (%34,7) orta, 76’sının (%23,5) iyi, 18’inin (%5,6) ise çok iyi düzeyde olduğu saptanmıştır.8. sınıf kız öğrencilerinden 28’inin (%18,9) geliştirilmeli, 48’inin (%32,4) orta,31’inin (%20,9) iyi, 41’inin (%27,7) ise çok iyi düzeyde olduğu; erkek öğrencilerden ise 57’sinin (%39,3) geliştirilmeli, 44’ünün (%30,3) orta, 22’sinin (%15,2) iyi, 22’sinin (%15,2) çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 8.sınıf öğrencilerinin toplamda 85’inin (%29,0) geliştirilmeli düzeyinde, 92’sinin (%31,4) orta, 53’ünün (% 18,1) iyi, 63’ünün (%21,5) çok iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

“Metindeki olay ve düşüncelerin sonuca bağlanması” bakımından öğrencilerin yazıları değerlendirildiğinde % 32,8’inin geliştirilmeli, % 33,1’inin orta, % 20,9’unun iyi, %13,1’inin çok iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir.

4. Sonuç ve Öneriler

Malatya ili merkez ilçe ortaokullarında öğrenim gören 5.ve 8. sınıf öğrencilerinin cümle, paragraf ve metin oluşturma düzeylerini tespit etmek amacıyla yapılan bu çalışma, nicel bir araştırmadır. Öğrencilerin yazılı anlatımları YAPA’ya göre değerlendirilerek cümle, paragraf ve metin oluşturma düzeyleri belirlenmiştir. Söz konusu bulgular neticesinde öğrencilerin cümle, paragraf ve metin oluşturma becerilerinin istenen düzeyde olmadığı tespit edilmiştir. Literatürde öğrencilerin cümle, paragraf, planlama, yazım ve noktalama, yazıya uygun bir başlık koyma gibi konularda öğ-

rencilerin eksiklerini gösteren araştırmalar bulunmaktadır (Doğan, 2002; Alkan, 2007; Ayyıldız ve Bozkurt, 2006; Kırbaş, 2006; Ekinci elikpazu, 2006; Arıcı 2006; Arıcı ve Ungan, 2008; Ugun, 2009; Karabuğa 2011).

5. sınıf rencilerinin “Cümle Düzeyinde Beklenen Nitelikler” bölümünden aldıkları puanların ortalamasının ($\bar{X} = 15,1$), 8.sınıf rencilerinin ortalamasının ise ($\bar{X} = 16,4$) olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular rencilerin cümle oluşturma becerilerinin istenen düzeyde olmadığını göstermektedir. Ayrıca ortaokul beşinci ve sekizinci sınıf rencilerinin cümle düzeyinde beklenen nitelikler kısmından aldıkları toplam puanlar arasında belirgin bir farkın olmadığı görülmektedir. Bu doğrultuda cümle aşamasını ilkokul renimi esnasında tamamlaması beklenen rencilerin bu aşamayı ortaokul renimi sonunda dahi tamamlamadıkları yapılan araştırma sonucunda tespit edilmiştir. rencilerin bu düzeyi ortaokul renimi süreci içinde tamamlamamış olmaları, sonraki eğitim hayatlarında başarısız olmalarına ve günlük hayatta karşılaşacakları yazma ihtiyacını giderememelerine neden olacağı düşünölmektedir.

Özbay vd. (2011: 45), birinci düzey olan cümle düzeyinin ilkokul 2-3. sınıflarda, ikinci düzey olan paragraf düzeyinin 4-5. sınıflarda, metin düzeyinin 6-8. sınıflarda tamamlaması gerektiğini belirtir. Bu doğrultuda cümle aşamasını ilkokul renimi esnasında tamamlaması beklenen rencilerin bu aşamayı ortaokul renimi sonunda bile tamamlamadıkları yapılan araştırma sonucunda tespit edilmiştir.

eşitli araştırmaların sonuçları da bu sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Arıcı ve Ungan (2008); Demir (2013) ve Sallabaş (2007) rencilerin cümle oluşturmakta sorun yaşadığını tespit etmiştir. Arıcı (2008), yaptığı araştırmada her dört üniversite rencisinden birinin cümle yanlışlığı yaptığını belirtir. Araştırmacı bu rencilerin yazılarında bozuk cümle bulunmasını çoğunlukla bu aşamada yapılan yazma uygulaması eksikliklerine bağlamaktadır.

5. sınıf rencilerinin “Paragraf Düzeyinde Beklenen Nitelikler” bölümünden aldıkları puanların ortalamasının ($\bar{X} = 10,1$), 8.sınıf rencilerinin ortalaması ise ($\bar{X} = 11,8$) olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular rencilerin paragraf oluşturma becerilerinin istenen düzeyde olmadığını göstermektedir. Ayrıca ortaokul beşinci ve sekizinci sınıf rencilerinin paragraf düzeyinde beklenen nitelikler kısmından aldıkları toplam puanlar arasında belirgin bir farkın olmadığı görülmektedir. Ayrıca bu araştırmada ilkokul reniminin sonunda paragraf aşamasını tamamlaması beklenen rencilerin bu aşamayı ortaokul reniminin sonunda bile tamamlamadıkları tespit edilmiştir.

Karadağ ve Maden ise, (2013, 276-277) ilköğretim ikinci kademede rencilerin paragraf bilincine ne düzeyde sahip olduğunun belirlenmesi ve paragraf düzeyinde anlatım sorunu olan rencilere paragraf bilincinin kazandırılması, bütün renciler için paragraf düzeyinde anlatım alışmalarına yer verilmesi gerektiğini vurgulamışlardır.

Paragraf konusunda ise Anderson (1981), Branson (1988), Can (2012), Altuntaş'ın (2017) yaptığı çalışmalar öğrencilerin paragraf konusunda yaşadıkları sorunlara ışık tutmuştur.

5. sınıf öğrencilerinin "Metin Düzeyinde Beklenen Nitelikler" bölümünden aldıkları puanların ortalaması ($\bar{X} = 9,5$), 8. sınıf öğrencilerinin ortalaması ise ($\bar{X} = 11,4$)'tür. Bu bulgular öğrencilerin metin oluşturma becerilerinin istenen düzeyde olmadığını göstermektedir. Ayrıca ortaokul beşinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinin metin düzeyinde beklenen nitelikler kısmından aldıkları toplam puanlar arasında belirgin bir farkın olmadığı görülmektedir. Bu doğrultuda metin aşamasını ortaokul öğreniminin sonunda tamamlaması beklenen öğrencilerin bu aşamayı tamamlamadan ortaokuldan mezun oldukları yapılan araştırma sonucunda tespit edilmiştir.

Yapılan benzer araştırmalar da öğrencilerin metin düzeyinde sorun yaşadığını göstermektedir: Doğan (2002), Çağınlar ve İflazoğlu (2002), Ayyıldız ve Bozkurt (2006), Kırbas (2006), Ekinci Çelikpazu (2006), Arıcı (2006), Alkan (2007), Büyükkiz (2007), Arıcı ve Urgan (2008), Uçgun (2009), Karabuğa (2011).

Öneriler

- Öğrencilere cümle ve paragraf düzeyinde beceriler kazandırıldıktan sonra büyük metin birimleri oluşturmaya dönük çalışmalar yaptırılmalıdır.
- Cümle ve paragraf düzeyinde eğitim alması gereken öğrencileri metin yazmaya zorlamak öğrencilerde yazmaya karşı olumsuz tutum ve kaygı oluşturabilir. Bu bakımdan öğrencilere yazma düzeylerine uygun etkinlikler yaptırılmalıdır.
- Öğrencilerin sıkıcı olarak gördükleri yazılı anlatım çalışmalarını zevkli hâle getirmenin ilk yolu bu konuda öğrencileri yazma yöntem ve teknikleri konusunda donanımlı hale getirmektir. Öğrencilerin neyi, nasıl yazacağı kavratılmalıdır.
- Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek için Türkçe programlarında yer alan yazmaya hazırlık, yazma amacını belirleme, amaca uygun yöntem seçme, konuyu sınırlandırma, dikkatini yoğunlaştırma ve kurallara uygun yazma üzerinde durulmalıdır.
- Öğrencilerin cümle oluşturma konusunda eksiklerini gidermek için Türkçenin söz dizimi kuralları öğrencilere örnekler vasıtasıyla sezdirilmelidir.
- Öğrencilerin paragraf yazma konusunda önemli sorunlar yaşadığı tespit edilmiştir. Bu bakımdan kitaplarda bir paragrafta nasıl başlanacağı, paragrafın nasıl geliştirileceği, nasıl bitirileceği, paragraflar arasındaki ilişkilerin nasıl kurulacağı örnekler üzerinden ders kitaplarında anlatılmalıdır.
- Öğrencilerin metin oluştururken metinde ana düşünceye ve yardımcı düşünceye nasıl yer verileceği, metnin konusunun nasıl belirleneceği, metindeki olay veya düşünceleri nasıl sonuca bağlanacağı örnekler üzerinden ders kitaplarında gösterilmelidir.

Kaynakça

- ALKAN, Z. N. (2007), İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerin Yazılı Anlatım Hataları (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir
- ALTUNTAŞ, B. (2017), *Paragraf Yazma Becerilerini Geliştirme Üzerine Bir Uygulama*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilgiler ve Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı / Türkçe Eğitimi Bilim Dalı, Kırşehir.
- ANDERSON, L.W. (1981), *Assesing affective chareacteristics in the schools*, Ally and Bacon, Boston.
- ARICI, A.F. (2006). "Türkçe Öğretiminde Kullanılan Strateji-Yöntem Ve Teknikler", *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 299-307.
- ARICI, A.F. (2008). "Üniversite Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Hataları", *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XXI (2), 209-220.
- ARICI A.F. ve UNGAN S. (2008), "İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Çalışmalarının Bazı Yönlerden İncelenmesi", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 317-328.
- AYYILDIZ, M. ve BOZKURT Ü. (2006). "Edebiyat ve Kompozisyon Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar (Alan Araştırması- Van İli Örneği)", *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(1),45-52.
- BABBİE, E. (1990). *Social research methods*, Basic Books, New York.
- BAŞ, G. ve ŞAHİN C. (2012), "İlköğretim 6,7ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Tutumları ve Yazma Eğilimleri İle Türkçe Dersindeki Akademik Başarıları Arasındaki İlişki", *Turkish Studies*, 7(3), 555-572.
- BİNYAZAR, A. ve ÖZDEMİR, E. (2006). *Yazma Öğretimi/Yazam Sanatı* (3. Basım). İstanbul:Papirüs Yayınları.
- BRANSON, R.K. (1988). "Why schools can't improve: The upper limit hypothesis", *Journal of Instructional Development*, 10,27-32.
- BÜYÜKİKİZ, K. (2007). İlköğretim 8.Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Söz Dizimi ve Anlatım Bozukluğu Açısından Değerlendirilmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- CAN, R. (2012). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarında Paragraf Düzeyinde Bağdaşıklık ve Tutarlılık*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- ÇAĞIMLAR, Z.ve İFLAZOĞLU. A. (2002) "Yazılı Anlatım Becerilerinin İlköğretim 5.Sınıflarda Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi", *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(23), ss: 12-22.
- ÇELİK, V. (2000).*Okul Kültürü ve Yönetimi*, Pegem Yayınları, Ankara.

Ortaokul Öğrencilerinin Yazma Düzeyleri ve Yazılarında Karşılaşılan Sorunlar

- DEMİR, T. (2013). "İlköğretim Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerileri ile Yazma Özyeterlik Algısı Üzerine Bir Çalışma", *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2, (1) 84-114.
- DOĞAN, Y. (2002). Türkçe Öğretmenliği Birinci Sınıfta Okuyan Öğrencilerin Okuma Ve Yazma Becerileri İle Genel Kültür Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- EKİNCİ ÇELİKPAZU S. (2006). Erzurum Merkez İlçe İlköğretim 6.Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- GÜNDÜZ, O. ve ŞİMŞEK T. (2011), *Anlatma Teknikleri 2, Uygulamalı Yazma Eğitimi, Grafiker Yayınları*, Ankara.
- İNAL, S. (2006), "İngilizce Yazılı Anlatım Dersinin Sorunları Üzerine Bir İnceleme", *Journal of Language And Linguistic Studies*, 2(2), 180-203.
- KARAALİOĞLU, S. K. (1978). *Yazmak ve Konuşmak Sanatı Kompozisyon (7. Basım)*, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
- KARABUĞA, H. (2011). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazılı Anlatım Çalışmalarında Noktalamaya İşaretlerini ve Yazım Kurallarını Kullanabilme Düzeyleri,(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- KARADAĞ, Ö., VE MADEN, S. (2013). *Yazma Eğitimi: Kuram, Uygulama ve Ölçme Değerlendirme*. A. Güzel ve H. Karatay (Ed.), *Türkçe Öğretimi El Kitabı* (s. 265-301). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- KARASAR, N. (1998). *Nitel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KIRBAŞ, A. (2006). İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi,(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- MEB (2018). *Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. <http://mufredat.meb.gov.tr/> Erişim Tarihi: 01.07.2018, Saat: 16:43.
- MERTKAN, Ş.(2012). *Karma Araştırma Tasarımı*, Pegem Akademi, Ankara.
- ÖZBAY, M.(Editör). (2011), *Yazma Eğitimi*, Pegem Akademi, Ankara.
- SALLABAŞ, M.E. (2007). İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Kendinin Yazılı Olarak İfade Etme Kazanımlarına Ulaşma Düzeyi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- SENCER M ve Y. SENCER (1978). *Toplumsal Araştırmalarda Yöntembilim, TO-DAİE*, Ankara.
- SHROUT, P.; J.L.FLEİSS (1979). "Intraclass Correlationuses In Assessing Rater Reliability", *Psychological Bulletin*, 1979/ 86(2),ss: 420-428.

- ŞENCAN, H. (2005). Sosyal ve Davranışsal Ölçümlerde Güvenirlilik ve Geçerlilik, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- TAGA, T ve ÜNLÜ S. (2013), "Yazma Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar Üzerine Bir İnceleme", *Turkish Studies*, 8(8), 1285-1299.
- TEMEL, G. ve ERDOĞAN S. (2017). "Uyum Çalışmalarında Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesi", *Marmara Medical Journal*, 30(2), 101-112.
- TEMUR, T. (2001). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım beceri düzeyleri ile okul başarıları arasındaki ilişki (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara.
- UÇGUN, D. (2009). Yazılı Anlatımları Açısından Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bilgi Ve Beceri Düzeylerine Yönelik Bir Değerlendirme, I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, 1-3 Mayıs 2009, Eğitim Araştırmaları Derneği Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- UNGAN, S. (2007). "Yazma Becerisinin Geliştirilmesi ve Önemi", *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (23), 461-472.
- YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2005). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayınları, Ankara.